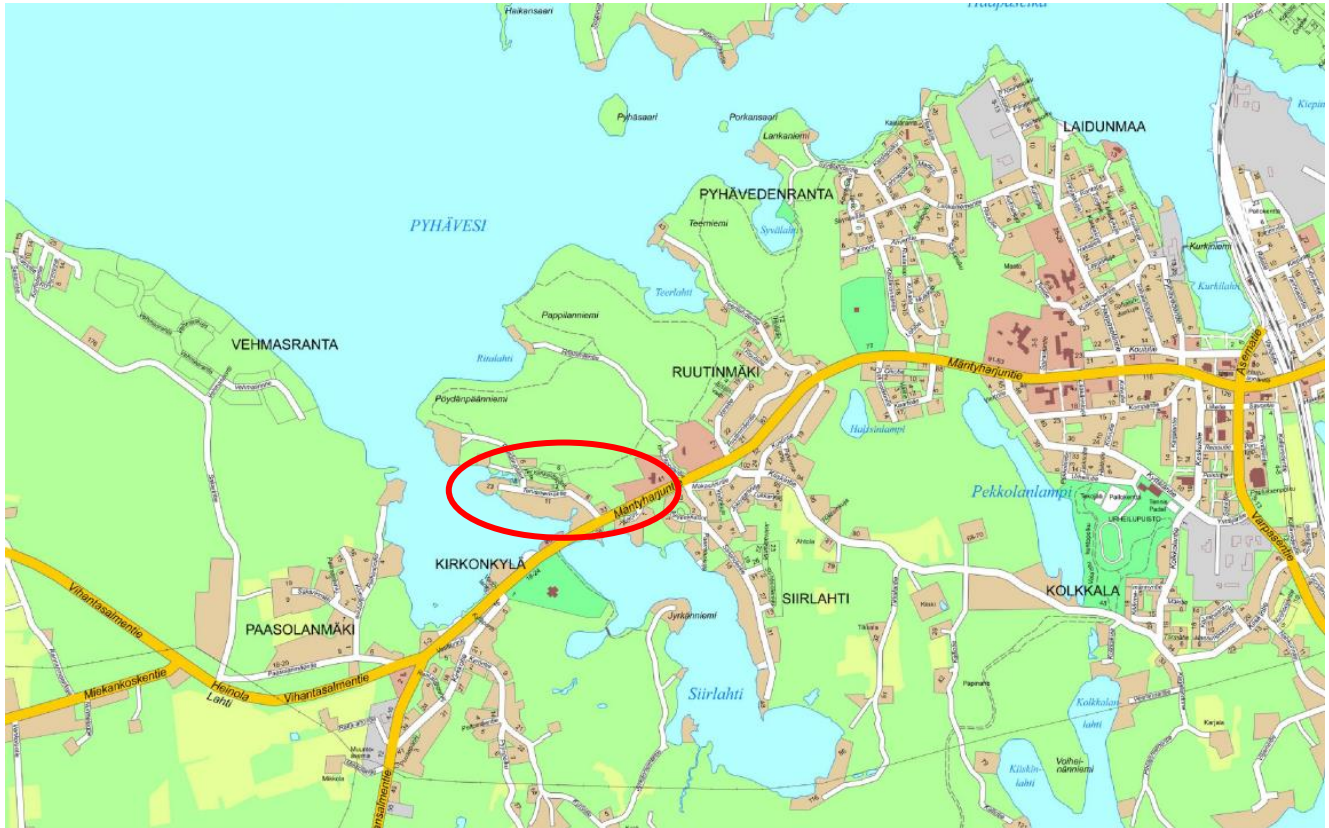

MÄNTYHARJU.

Suunnittelualan alueellinen sijainti Mäntyharjun kunnassa on rajattu punaisella. c. Mäntyharjun karttapalvelu

KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS 2024

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 31.10.2023

Kaavoitusinsinööri Hanna Nirkko
Mikkelin yliopistokeskus
Lönnrotinkatu 7, 50100 Mikkelä
045 253 3454
etunimi.sukunimi@karttaako.fi

Sisällysluettelo

1. LÄHTÖKOHDAT SUUNNITTELUUN	3
2. SUUNNITTELUN KOHDEALUE.....	4
3. NYKYTILANNE JA ALUSTAVAT TAVOITTEET	5
4. ALUEEN VOIMASSA OLEVAT SUUNNITELMAT	6
4.1. VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	6
4.2. MAAKUNTAKAAVA.....	6
4.3. YLEISKAAVA	8
4.4. ASEMAKAAVAT.....	10
4.5. RAKENNUSJÄRJESTYS	11
4.6. POHJAKARTTA	11
5. KAAVATYÖTÄ KOSKEVAT VALMIIT JA LAADITTAVAT SELVITYKSET.....	11
5.1. LUONTO JA MAISEMA.....	11
5.2. KULTTUURIYMPÄRISTÖ.....	12
5.3. TULEVAT SELVITYKSET.....	12
6. ASEMAKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOIMINEN	13
7. OSALLISET.....	14
8. YHTEYSTIEDOT	14
9. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN.....	15

1. LÄHTÖKOHDAT SUUNNITTELUUN

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN ANTAMAT LÄHTÖKOHDAT MRL 62§ ja 63§ SEKÄ MRA 30§

A) Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

B) Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnittelusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä. Ilmoittaminen on järjestettävä kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Ilmoittaminen voi tapahtua myös kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä.

C) Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Tätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on saatavissa Mäntyharjun kunnan verkkosivuilta (www.mantynharju.fi). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta voi antaa palautetta suoraan kaavan laatijalle tai rakennusvalvontaan (kts. kohta yhteystiedot). Tätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään koko suunnitteluprosessin ajan aina tarpeen mukaan.

Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laaditaan kaavoituksen alkaessa osana kaavatyön ohjelmointia. Siinä esitellään suunnitelma osallistumisen ja muun vuorovaikutuksen järjestämisestä sekä vaikutusten arvioinnista (MRL 63 §). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tarkoitettu lähialueen asukkaita, kuntalaisia, työntekijöitä, järjestöjä, kunnan ja valtion viranomaisia sekä muita osallisia varten.

Alla olevassa prosessikaaviossa näkyvät kaavoituksen eri vaiheet sekä nyt kyseessä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sijoittuminen prosessissa.

Suunnittelu	Päätöksenteko	Osallistuminen
Aloitusvaihe		
Kaavoitustarpeen arviointi	Päätös kaavan laadinnasta	
Suunnittelun ohjelmointi Alustavat tavoitteet Selvitystarpeet, aluerajaus Vaikutusarviointien laajuus Osallistumis- ja arviointi- suunnitelma (OAS)		Aloitusvaiheen viranomais- neuvottelu
	OAS:n käsittely	Ilmoitus vireilletulosta OAS:sta tiedottaminen
Valmisteluvaihe		
Tavoitteiden tarkennus Perusselvitysten laadinta ja täydentäminen Kaavaratkaisun periaatteet ml. mitoituseriaatteen Vaihtoehdot Vaikutusten selvittäminen ja arviointi		Osallistumistilaisuuksia ja viran- omaisyhteistyötä kaavan merkit- tävyuden mukaan Palaute vaihtoehtoista
	Mitoituseriaatteen käsittely Kehitettävän vaihtoehdon valinta palaute huomioon ottaen	
Kaavaluonnos valmistuu	Kaavaluonnoksen asettaminen nähtäville	Kaavaluonnos nähtävillä Mielipiteet (ja lausunnot)
Palautteen käsittely Kaavaehdotuksen laadinta		Osallistumistilaisuuksia ja viranomaisyhteistyötä tarpeen mukaan
Ehdotusvaihe		
	Kaavaehdotuksen asettaminen nähtäville	Kaavaehdotus nähtävillä Muistutukset Lausunnot
Yhteenveto muistutuksista ja lausunnoista Muutosehdotukset		Ehdotusvaiheen viranomais- neuvottelu Vastaus muistutusten tekijöille (pyydettyäessä)
Kaavaehdotuksen tarkistaminen	(tarvittaessa uudelleen nähtäville)	(uusi nähtävillä olo jne.)
Hyväksymisvaihe		
	Kaavan hyväksyminen kunnanvaltuustossa	Tiedottaminen kaavan hyväksymisestä (Muutoksenhaku) Kuulutus voimaantulosta

2. SUUNNITTELUN KOHDEALUE

Suunnittelualue muodostuu noin 22 hehtaarin kokoisesta alueesta Mäntyharjun kirkonkylässä, Mäntyharjuntien pohjoispuolella. Mäntyharjuntien lisäksi aluetta rajaa Pyhävesi sen länsipuolella. Alueella on voimassa useita eri ajoilta peräisin olevia asemakaavoja ja niiden muutoksia. Nyt tehtävä kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus koskee alustavasti seuraavassa kuvassa näkyviä alueita (punainen rajaus).

Yleissilmäyskartta suunnittelualueen paikallisesta sijainnista ja alueeseen kuuluvista tonteista (alustava rajaus, joka tarkentuu suunnittelun aikana).

3. NYKYTILANNE JA ALUSTAVAT TAVOITTEET

Kirkonkylän asemakaavan muutoksen ja laajennuksen tavoitteena on mahdollistaa matkailu-, kulttuuri- ja majoitustoimintaa alueella sekä samalla säilyttää alueen kulttuuriympäristöä ja historiaa. Nykyisin alueella voimassa olevat useat asemakaavat ovat osittain vanhentuneita merkinnöiltään ja ne tullaan samalla päivittämään nykytilannetta vastaaviksi. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota erityisesti alueen rakennushistoriaan ja suojelukohteisiin, joita löytyy niin maakunta- kuin yleiskaavastakin.

Alueen vieressä sijaitsevat nykyisin tunnettu taidekeskus Salmela oheistoimintoineen. Kaava-alueen korttelissa 607a on Villa Auroran majoitustoimintaa, kun taas korttelissa 610 Iso-Pappilassa on matkailua, museotoimintaa historiallisine rakennuksineen ja kesäteatteri. Alue on siis jo nykyisin aktiivisessa matkailun ja majoituksen käytössä.

Sen lisäksi pohjoispuolella on asuinalueita (asemakaavassa AP, AO). Väliin jää aikaisemmin asemakaava kumottu ja tällä hetkellä kaavoittamaton osa-alue (yllä olevassa kartassa valkoinen aukko A-alueiden välissä), joka on nyt mukana suunnittelussa.

Korttelin 607 kirkonkylän koulu (rakennettu 1990-luvulla) merkinnällä Y/r tullaan purkamaan tulevaisuudessa. Alueen jatkokäyttöä pohditaan kaavoituksen edetessä.

Alueen luontoarvot tullaan tarvittaessa tarkistamaan keväällä 2024. Vuoden 2009 yleiskaavaa varten on laadittu aikoinaan luontoselvitys, jota mahdollisesti päivitetään ja/tai täydennetään.

Alueen maastokäynti tehtiin kaavoittajan toimesta 2023 ennen osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimista.

4. ALUEEN VOIMASSA OLEVAT SUUNNITELMAT

4.1. VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtioneuvosto päätti **valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista** 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoituvat pääasiassa kaavoituksen kautta. Maakuntakaavoituksella on tässä keskeinen rooli. Nyt käsiteltävää Mäntyharjun kirkonkylän kaavahanketta koskevia tavoitteita ovat lähinnä:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

4.2. MAAKUNTAKAAVA

Maakuntakaava on kartalla esitetty pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan yhdyskuntarakenteesta ja alueidenkäytöstä. Siinä sovitetaan yhteen valtakunnalliset ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Yleispiirteisimpänä kaavana se on ohje kuntien kaavoitukselle ja muulle alueidenkäytön suunnittelulle. Maakuntakaava kattaa yleensä koko maakunnan alueen. Kokonaiskaavoissa käsitellään kaikki maankäyttömuodot, vaihekaavoissa vain tietyt teemat tai tietty alue.

Maakuntakaavat laaditaan maakunnan liitoissa ja kaavat hyväksyy maakuntavaltuusto. Valtuuston hyväksymään kaava-aineistoon kuuluvat kaavakartta sekä kaavamerkinnät ja -määräykset. Selostuksessa perustellaan ja esitellään kaavan ratkaisuja.

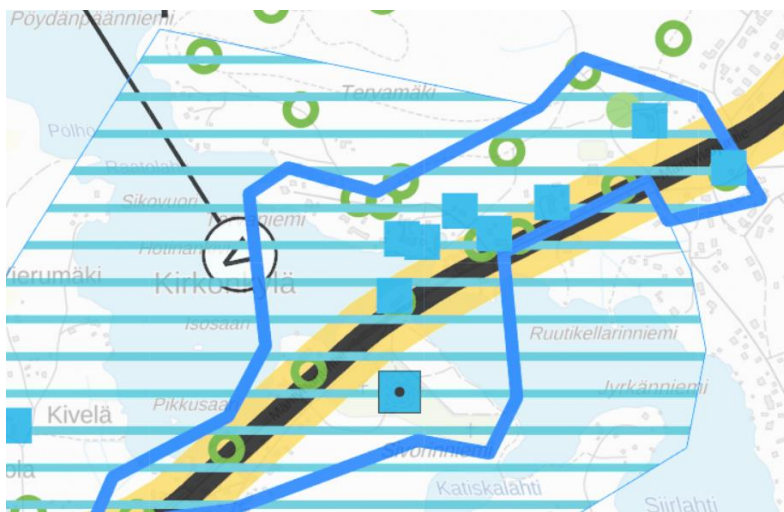
Etelä-Savossa on voimassa kolme maakuntakaavaa. Näistä vanhin on Ympäristöministeriön 4. lokakuuta 2010 vahvistama Etelä-Savon maakuntakaava. Se on laadittu koko Etelä-Savon alueelle ja siinä käsitellään kaikkia aluevaraustyyppiejä.

Etelä-Savon maakuntakaavan lisäksi Etelä-Savossa on voimassa ympäristöministeriön 3. helmikuuta 2016 vahvistama tuulivoimaa käsittelevä Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava. Siinä on osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita ja ohjattu kaavamääräyksin tuulivoiman suunnittelua maakunnan alueella.

Kolmas Etelä-Savossa voimassa oleva maakuntakaava on maakuntavaltuuston 12.12.2016 hyväksymä Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava. Tämän kaavan laadinnan aikana maankäyttö- ja rakennuslakia muutettiin niin, ettei maakuntakaavoja alistettu enää Ympäristöministeriön vahvistettavaksi vaan maakuntavaltuuston hyväksymispäätös toimii prosessin päätöksenä. 2.vaihemaakuntakaavassa voimassa olevia maakuntakaavoja on päivitetty kaikkien maankäyttömuotojen osalta. Tämän vuoksi kaava voidaan kuvata voimassa olevan Etelä-Savon maakuntakaavan päälle tulevana päivityselementtinä.

Etelä-Savon alueella on tällä hetkellä vireillä kaksi maakuntakaavan päivitystä. Toinen koskee maakuntakaavan kokonaisuutena ja toisen on tarkoitus keskittyä vaihekaavana tuulivoima-alueiden päivitykseen.

Kaikista Etelä-Savossa voimassa olevista maakuntakaavoista on tehty erillinen maakuntakaavojen yhdistelmä 1.4.2017. Tässä maakuntakaavayhdistelmässä (kuva alla) Mäntyharjun kirkonkylän ympäristöä koskevat seuraavat merkinnät:

Ote Etelä-Savon maakuntakaavayhdistelmästä

Siniset vaakaviivat ovat Siirilahden maisema-alueita (ma 9.561) vuoden 2016 vaihemaakuntakaavasta. Sinisellä viivalla rajattu alue on Mäntyharjun vanha keskusta (maV 9.552) vuoden 2010 maakuntakaavasta.

Siniset neliöt ovat ma- ja maV- merkinnällä osoitettuja kohteita eli kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä kohteita. Kohteita ovat:

maV 9.624 Domanderin talo
maV 9.625 Entinen postitalo
maV 9.622 Vanha sairaala
maV 9.621 Kirkonkylän kansakoulu
maV 9.618 Iso-Pappila
ma 9.623 Metsälä

Vihreät tyhjät ympyrät osoittavat puolestaan Mäntyharju-Pertunmaa reittiä (rr, retkeilyreitti) vuoden 2010 maakuntakaavassa.

Vihreä täysi ympyrä kaava-alueen itälaidalla viittaa Iso-Pappilan kallioketoon ja niittyyn (MYp, Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, perinnemaisema).

Alueen eteläosassa kulkee seututie (st 19.154 Valkeala-Voikoski-Mäntyharju), joka on osoitettu samalla matkailutiekse ja on osa Vihreän kullan kulttuuritietä.

Pyhävedessä, alueen länsipuolella, on osoitettu verkostomerkintä (v 9.394).

Alue on osa paikalliskeskusten aluetta (a).

Lisäksi alue on osa kehittämismerkintää ”iso paikalliskeskus”.

Tarkemmat merkintöjen selitykset sekä kohteiden nimet löytyvät edellä mainitusta maakuntakaavayhdistelmästä.

<https://www.esavo.fi/maakuntakaavojen-yhdistelma>

4.3. YLEISKAAVA

Alueelle on voimassa Kuntakeskuksen ja Pyhäveden alueen osayleiskaava. Yleiskaava on hyväksytty 13.11.2008 Mäntyharjun kunnanvaltuustossa ja se on tullut voimaan 19.2.2009.

Yleiskaavassa kaavan suunnittelualuetta ja sen lähialuetta koskevat seuraavat merkinnät:

AL asuin-, liike- ja toimistorakennusten alue

AP pientalovaltainen alue

AP/s pientalovaltainen alue/alue, jolla ympäristö säilytetään

AO erillispientalojen alue

AP (res) pientalovaltainen alue (rakentaminen reservialue)

SR rakennuslainsäädännön tai rakennussuojelulainsäädännön nojalla suojeltava alue

sr rakennuslainsäädännön tai rakennussuojelulainsäädännön nojalla suojeltava rakennus tai rakennusryhmä

km arvokas kulttuurimaisema, jolla on kulttuurihistoriallista, luonnontieteellistä ja maisemallista arvoa

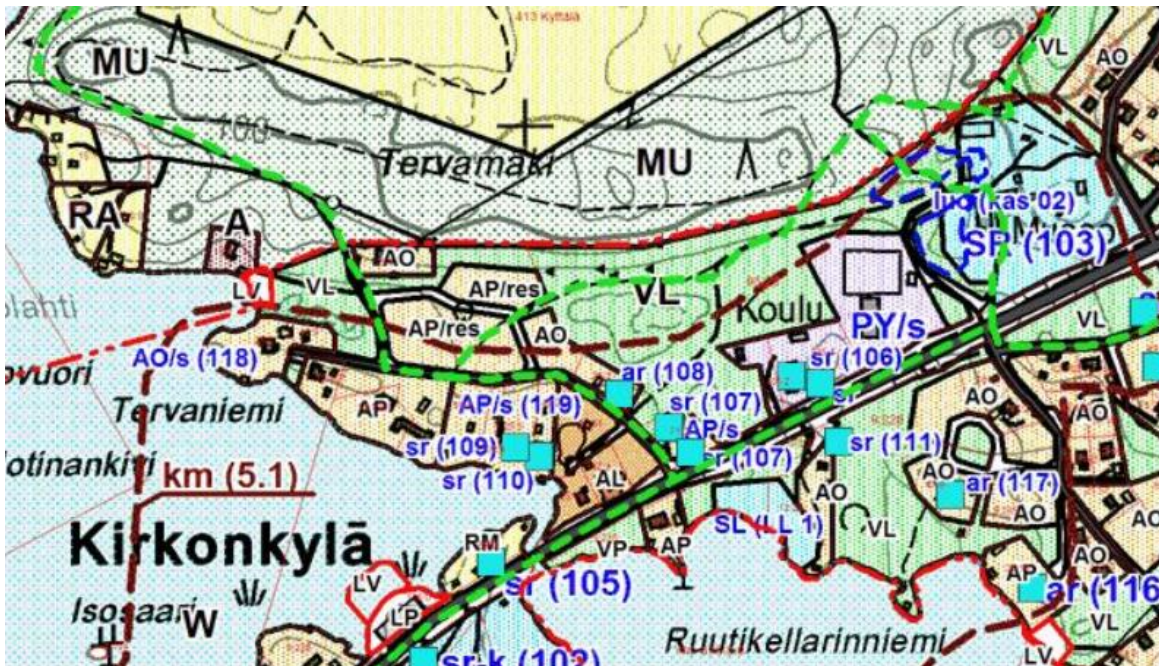
PY/s julkisten palvelujen ja hallinnon alue/alue, jolla ympäristö säilytetään

luo luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

VL lähivirkistysalue

LV venevalkama

Alueella on yleiskaavassa useita suojeltuja rakennuksia/rakennusryhmiä sekä itälaidalla yksi laajempi suojelualue, jolla Iso-Pappila sijaitsee. Alla on kuva yleiskaavasta ja merkinnöistä alueella.

Ote vuonna 2009 voimaan tulleesta Kuntakeskuksen ja Pyhäveden alueen osayleiskaavasta.

4.4. RKY Mäntyharjun vanha keskusta

Museoviraston rakennetusta kulttuuriympäristöstä laatima inventointi RKY on valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi. Inventoinnin kohteet tulee huomioida alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana.

Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen rakenne, kylä- ja kaupunkikuva pyritään turvaamaan sekä säilyttämään alueilla jo olevia rakennuksia ja ympäristöjä. Lisäksi tavoitteena on mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten sopeuttaminen kulttuuriympäristön ominaisuuteen ja erityispiirteisiin. Säilyttämisen ja muutosten laajuus ja sisältö ratkaistaan kaavoituksella.

Suunnittelualueella on voimassa RKY-alue ”Mäntyharjun vanha keskusta”.

Alla suora lainaus RKY-rekisterin (rky.fi, viitattu 23.10.2023) tiedoista:

”Mäntyharjun vanha keskusta julkisine rakennuksineen on esimerkki vielä ennen sotia yleisestä kirkonkylästä. Vanha keskusta säästyivät suurilta muutoksilta, kun pitäjän kaupallinen keskusta 1800-luvun lopulla kasvoi rautatien vaikutuspiiriin.

Mäntyharjun kirkonkylän keskusta on alkanut kasvaa 1800-luvun puolivälin jälkeen nauhamaisesti maantien varteen ja alueella on säilynyt julkisten rakennusten lisäksi vanhaa asuinrakennuskantaa 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta.

Vanhan maantien vartella on Matti Salosen johdolla 1819-1822 rakennettu ristikirkko, sitä vastapäätä maantien toisella puolen järven rannassa Salmelan taidekeskus, entinen kunnantupa

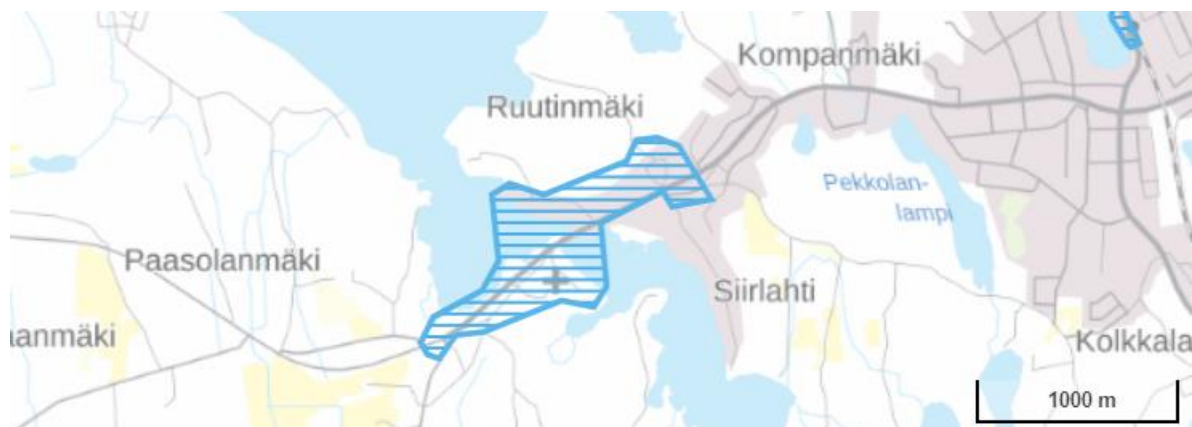
1823-1931. Raitin varrella ovat vanha kansakoulu 1873, kunnansairaalana toiminut rakennus 1880-l ja korkealle mäelle rakennettu kirkkoherranpappila, Iso-pappila 1812, sekä maantien eteläpäässä oleva 1950-luvun lääkäritalo. Pyhäveden rannan puistomaisessa ympäristössä on mm. entinen apteekki eli Domanderin talo 1874 sekä postitalo vesimaiseman puolelle avautuvine kuisteineen ja vesirajassa olevine venevajoineen. Kylän etelälaidan mäellä on jugendvaikutteinen seuraintalo, joka on maakunnan vanhin nuorisoseurantalot.

Pyhäveden ja Siirlahden välisellä kannaksella sijaitseva monumentaalinen kirkko on tasavartinen basilikaalinen ristikirkko. Kukin ristivarsi on jaettu puisilla pylväillä kolmeen laivaan, joista keskilaiva on leveämpi ja korkeampi, mikä näkyy myös kirkon ulkoarkkitehtuurissa. Sivulaivoja reunustavat lehterit. Ristikeskuksen päällä kohoaa kulmikas lukuisilla ikkunoilla varustettu lanterniini. Kirkkosalin seinät ovat hirsipintaiset.

Mäntyharjun entisellä kirkkoherranpappilalla on huomattava asema Suomen pappila-arkkitehtuurissa.”.

”kohteeseen sisältyy: kellotapuli; kirkko; koulu; kylä; museo; muu hallintorakennus; pappila; seurantalot;

ympäristön nykyluonne: kirkonkylä”

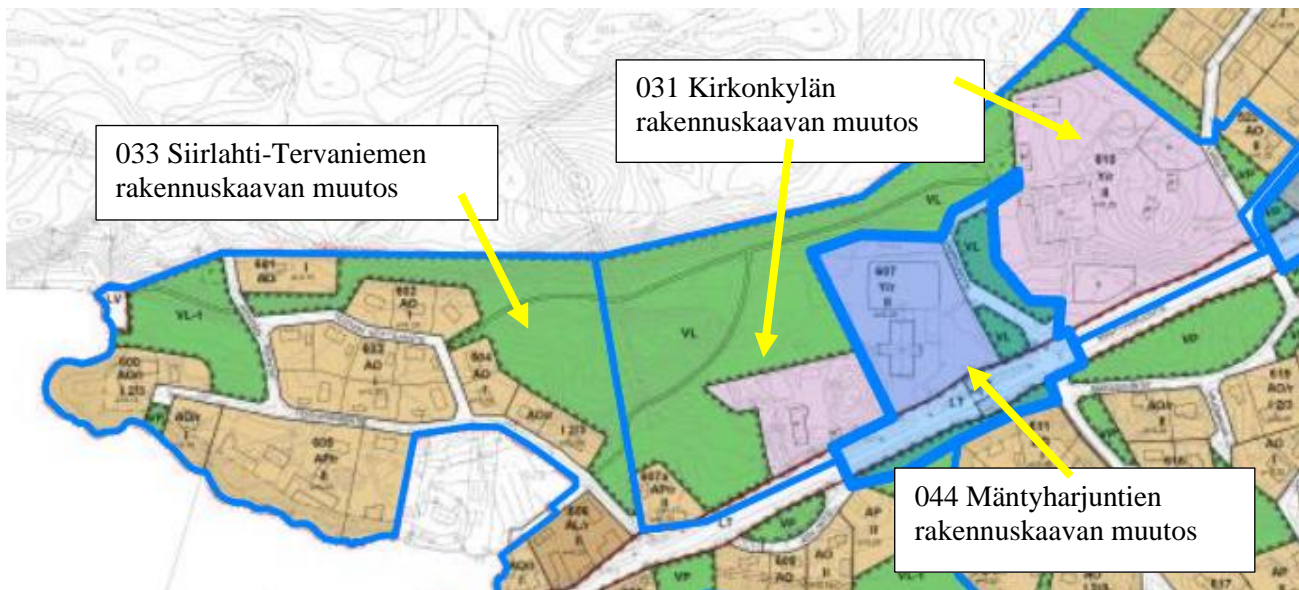

Ote nykyisestä RKY rajauksesta ”Mäntyharjun vanha keskusta”

4.5. ASEMAKAAVAT

Alueella on tehty useita asemakaavoja 1980- ja 90-luvuilla. Tällä hetkellä alueella on voimassa seuraavat asemakaavat:

- 031 Kirkonkylän rakennuskaavan muutos ja laajennus, kunnanvaltuusto 30.6.1988 § 50.
- 033 Siirlahti-Tervaniemen rakennuskaavan muutos ja laajennus, kunnanvaltuusto 11.12.1986 § 188, tullut voimaan 23.1.1989.
- 044 Mäntyharjuntien rakennuskaavan muutos, kunnanvaltuusto 17.6.1998 § 195, tullut voimaan 7.12.1998.

Alueella voimassa olevat asemakaavat rajauksineen nykyisessä asemakaavayhdistelmässä. Lähde: Mäntyharjun karttapalvelu.

Näistä kolmesta asemakaavasta Siirlahti-Tervaniemen kaava käsittää suunnittelualueen läntisen osan asuinalueet (AO- ja AL-korttelit) sekä virkistysaluetta ja venevalkaman. Kirkonkylän rakennuskaavan muutos ja laajennus sisältää korttelit 607a (AP/r) ja korttelin 610 (Y/r) eli Iso-Pappilan alueen sekä väliin jäävää virkistysaluetta VL. Mäntyharjuntien rakennuskaavan muutoksen alueeseen kuuluu puolestaan kortteli 607 (Y/r), jossa on aiemmin toiminut koulu sekä tämän ympärille jäävä VL-virkistysalue ja tiealuetta (LT).

4.6. RAKENNUSJÄRJESTYS

Mäntyharjun kunnan **rakennusjärjestys** on tullut voimaan 19.10.2012.

4.7. POHJAKARTTA

Koko kaava-alueelle on olemassa asemakaavan **pohjakartta**, mutta sitä täydennetään tarvittavassa määrin syksyn 2023/ kevään 2024 aikana. Pohjakartta hyväksytetään ennen kaavan hyväksymispäätöstä.

5. KAAVATYÖTÄ KOSKEVAT VALMIIT JA LAADITTAVAT SELVITYKSET

Kappaleessa kuvataan aiemmat selvitykset, joita käytetään kaavatyön lähtöaineistona.

5.1. LUONTO JA MAISEMA

Koko Mäntyharjun kunnan alueelle on laadittu Mäntyharjun kunnan luonto ja arvokkaat luontokohteet (Mikkelin seudun ympäristöpalvelut sekä Mikko Siitonen) vuonna 2005. Se on yleiskaavatyötä varten päivitetty koskemaan taajamaa ja Pyhäveden sekä osittain Kallaveden aluetta vuonna 2006 ja kulkee nimellä Ympäristöselvitys (T:mi Ympäristösuunnittelu Henttonen).

5.2. KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Alueen yleiskaavaa varten on laadittu kulttuuriympäristöä koskeva selvitys vuonna 2007 ja se kulkee nimellä Mäntyharjun keskustan ja Pyhäveden alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet. Raportin on laatinut Arkkitehtitoimisto Tuija Mustonen.

MÄNTYHARJUN KESKUSTAN JA PYHÄVEDEN ALUEEN KULTTUURIHISTORIAALLISESTI ARVOKKAAT KOHTEET

Kuva: Yleiskaavan kulttuuriympäristöä koskevan selvityksen etusivua. Etusivun kuvassa Domanderin talo.

YLEISKAAVAN SELVITYS

29.01.2007

ARKKITEHTITOIMISTO TUIJA MUSTONEN

Aluetta koskee osittain RKY-rajaus (kts. kohta 4.4.).

5.3. TULEVAT SELVITYKSET

Alueen kaavatyötä varten on laadittava ainakin luontoselvityksen päivitys. Pääosa alueesta on jo rakennettua ympäristöä, jolla ei oletettavasti ole merkittäviä luontoarvoja, mutta esimerkiksi Iso-Pappilan pihapiirissä on todettu maakuntakaavatasollakin kallioketo ja niitty. Selvityksessä todennettaisiin keto- ja niittyalueen nykytila ja sen lisäksi tarkistettaisiin pääosin kaavoissa varatut virkistysalueet ja mahdolliset luonnontilaiset muut alueet.

Viranomaisneuvottelussa 18.10.2023 todettiin, että alueen rakennushistoria/kulttuuriarvot kaipaavat täydennystä selvityksen muodossa asemakaavoituksen tueksi. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Alueen pääpiirteet ja arvot on selvitetty yleisellä tasolla jo yleiskaavoituksen yhteydessä, mutta selvitystiedoista puuttuu osittain vielä mm. piha- ja rantarakennusten inventointitiedot. RKY-rajausten muutokset ja määritykset (v. 2009 mukaisesti) tulisi ottaa huomioon. Lisäksi selvityksessä tulisi paneutua mahdollisen täydennysrakentamisen sijoittumiseen ja sen vaikutusten arviointiin kulttuuriympäristön näkökulmasta.

6. ASEMAKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOIMINEN

Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

”Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”

Kirkonkylän asemakaavan suunnittelun eri vaiheissa pyritään selvittämään asemakaavan muutoksen tulevia vaikutuksia ja niiden merkittävyyttä sekä mahdollisten kielteisten vaikutusten minimoimista. Eriyistä huomiota kiinnitetään:

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

- uudisrakentamisen suhde jo rakennettuun ympäristöön

Taloudelliset vaikutukset

- alueen kehittymisen vaikutukset koko kunnan elinvoimaan
- vaikutukset lähialueen elinkeinoihin
- yhdyskuntatekniikka
- palveluiden järjestäminen

Ympäristölliset vaikutukset

- vaikutus maisemakuvaan
- vaikutus luontoarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- vaikutukset vesistöön

Kulttuurilliset vaikutukset

- vaikutukset maisemaan
- vaikutukset rakennettuun ympäristöön
- kulttuuriympäristöt ja rakennushistorialliset arvot sekä RKY

Liikenteelliset vaikutukset

- liittymät seututielle
- katuverkon toimivuus
- kevyen liikenteen yhteydet ja toimivuus

Sosiaaliset vaikutukset

- alueen viihtyisyys
- turvallisuus

7. OSALLISET

Osallisia ovat kaikki, jotka kokevat kuuluvansa kaavan vaikutuspiiriin. Näistä mainittakoon mm. seuraavat:

Asukkaat, yritykset ja yhdistykset

- kunnan jäsenet
- yritykset
- suunnittelualueen ja lähialueiden asukkaat, maanomistajat sekä työntekijät
- kylätoimikunnat, yhdistykset yms.

Luottamuselimet ja kunnan organisaatio

- Mäntyharjun kaavoitus ja rakennusvalvonta
- Mikkelin seudun ympäristölautakunta
- kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus

Viranomaiset ja muut yhteistyötahot

- Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Etelä-Savon maakuntaliitto
- Riihisaari – Savonlinnan museo
- Mikkelin seudun ympäristöpalvelut
- Etelä-Savon pelastuslaitos
- Suur-Savon sähkö
- vesialueen osakaskunta

8. YHTEYSTIEDOT

Kaavan laatija:

Kaavoitusinsinööri
Hanna Nirkko
Mikkelin Yliopistokeskus
Lönnrotinkatu 7
50100 Mikkeli
045 253 3454
etunimi.sukunimi@karttaako.fi

Avustava suunnittelija:

Kaavasuunnittelija FM
Susanna Mäkelä
045 137 1544
etunimi.sukunimi@karttaako.fi

Mäntyharjun kunnan yhteyshenkilöt:

Tekninen johtaja
Ville Partio
p. 0400 753 846
etunimi.sukunimi@mantyharju.fi

Maankäyttökoordinaattori
Markku Lamponen
p. 0400 384 291
etunimi.sukunimi@mantyharju.fi

9. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- Vireilletulo kaavoituskatsauksessa 2023
 - Alkuneuvottelu kunnan edustajan kanssa kevät 2023
 - Kaavoittajan maastokäynnit kevät ja syksy 2023
-
- Kaavoittaja toimittaa alustava **osallistumis- ja arviointisuunnitelman** (OAS) kuntaan lokakuussa 2023.
 - Viranomaisneuvottelu lokakuussa 2023
 - Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma teknisen lautakunnan käsittelyyn
-
- Asemakaavan muutoksen **vireilletulosta** (MRL 63§) sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan kunnan nettisivuilla ja kuulutuksella tarvittaessa ennen kaavaluonnosta
 - selvityksien laatiminen kevättalvi/kevät 2024
 - **Kaavaluonnos** kevät/kesä 2024.
 - **Kaavaluonnos asetetaan yleisesti nähtäville** ja osallisilla on mahdollisuus antaa siitä palautetta (huomautus). Nähtävillä pitämisestä (MRL 62§) tiedotetaan kunnan ohjeiden mukaan. Myös tarvittavat viranomaislausunnot pyydetään tässä vaiheessa (ks. kohta 5).
 - Tarpeen mukaan työneuvottelut kunnassa ja mahdollisesti viranomaisten kanssa kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen -> kunnan tarkennetut tavoitteet kaavaehdotukseen.
 - > Kaavaehdotus laaditaan saadun palautteen perusteella ja toimitetaan kuntaan syksy 2024.
 - **Kaavaehdotus** asetetaan kunnan luottamuselinten käsittelyn jälkeen yleisesti nähtäville (MRA 27§) ja siitä pyydetään vielä tarvittavat lausunnot (arviolta kesä 2024). Osallisilla on mahdollisuus antaa siitä palautetta (muistutus). Kaavanlaatijan vastineet palautteesta ja mahdolliset tarkistukset kaavaratkaisuun.
 - Kunnanvaltuuston on tarkoitus hyväksyä asemakaavaehdotus (loppuvuosi 2024).
 - Mahdollisuus valitukseen hyväksymispäätöksestä (Itä-Suomen hallinto-oikeus/Korkein hallinto-oikeus).